

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Tájékoztató a rendkívüli szünet elrendelésével kapcsolatosan a bölcsődei ellátásokban foglalkoztatottakra, az ügyelet biztosítására, valamint a költségvetési támogatásra vonatkozóan

A 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben a koronavírus miatt a 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet, illetve a 81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet alapján a települési önkormányzat polgármestere rendkívüli szünetet rendelhet el a bölcsődei és az óvodai ellátás tekintetében. Az **elrendelt rendkívüli szünetben** a bölcsődei ellátás működtetésével (beleértve az önkormányzati, egyházi, nem állami fenntartókat), foglalkoztatottainak munkavégzésével (mind a közalkalmazott, mind a munkavállaló vonatkozásában), valamint a költségvetési támogatással kapcsolatosan az alábbiakról tájékoztatom.

A munkajogi kérdések esetében azt szükséges megvizsgálni, hogy az elrendelt rendkívüli szünet az adott intézményben, szolgáltatónál - **az egyes munkakörökben - mennyiben korlátozza a foglalkoztatást.** Így azokban a munkakörökben, amelyekben az elrendelt rendkívüli szünet következtében a munkáltató **nem tud eleget tenni** a foglalkoztatási kötelezettségének, a munkavállaló, illetve a közalkalmazott azonban a **teljesítésre kész és képes, keresőképes**, ugyanakkor a **feladatellátás lehetetlensége miatt** a munkáltató a foglalkoztatási kötelezettségét a **beosztás szerinti munkaidőben nem teljesíti**, az **állásidő** szabályai alkalmazandóak.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdése szerint a munkavállalót, illetve a közalkalmazottat, ha a **munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő) - az elháríthatatlan külső okot kivéve - alapbér, illetve illetmény illeti meg.** Az **elrendelt rendkívüli szünet** az állásidő szempontjából jelen **megítélés szerint elháríthatatlan külső oknak minősül.**

Ha a munkáltató **nem írja elő a rendelkezésre állási kötelezettséget**, nem oszt be munkaidőt a közalkalmazott számára, a munkáltató a foglalkoztatási kötelezettsége elmulasztásának tartamára **alapbért, illetve illetményt** köteles fizetni a munkavállaló, közalkalmazott munkavégzése hiányában is.

A távollét jogcíme a fenti esetekben az Mt. 55. § (1) bekezdés k) pontja, amely szerint a munkavállaló vagy a közalkalmazott mentesül a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége alól a munkaviszonyra vonatkozó szabályban (jogszabályban) meghatározott tartamra.

A bölcsődei ellátás keretén belül is **megállapodhat a munkáltató és a közalkalmazott az otthoni munkavégzésben**, ha arra az információ-technológiai vagy számítástechnikai eszközök rendelkezésre állnak. Ebben az esetben a munkáltatón múlik, milyen feladatokat tud kiadni, illetve ezeket hogyan tudja ellenőrizni.

Munkaviszony esetén figyelembe kell venni a 2020. március 19-étől hatályos, a koronavírus világjárvány

nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) **rendelkezéseit**. A Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése értelmében az Mt.-t a veszélyhelyzet megszűnését követő harminc napig azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy **a munkáltató a munkavállaló számára az otthoni munkavégzést és a távmunkavégzést egyoldalúan elrendelheti.**

A munkáltató elrendelheti, hogy a közalkalmazott **átmenetileg** (évente 44 munkanap erejéig) a **kinevezésétől eltérő munkakörben, vagy munkahelyen, sőt egy másik munkáltatónál végezzen munkát** (Mt. 53. §). Ez azonban nem járhat a közalkalmazott aránytalan sérelmével, különösen beosztására, képzettségére, korára, egészségi állapotára vagy egyéb körülményeire tekintettel.

Vagyis az önkormányzat, egy másik önkormányzat fenntartásában lévő és folyamatosan működő munkáltatóhoz is kirendelheti a közalkalmazottat munkavégzésre, az Mt. 53. §-a, illetve a Kjt. 44/A. § (2) bekezdésének figyelembe vételével.

A munkáltatónak lehetősége van az Mt. 122. §-a alapján az éves szabadság egy részének kiadására. Figyelemmel arra, hogy az első negyedévben vagyunk, vélhetően az érintettek rendelkeznek kiadható szabadsággal.

Ugyanakkor e megoldás hátránya, hogy a veszélyhelyzet elmúltával megnehezíti a rendes működésre történő visszaállást.

A fentiek alapján, a kialakult helyzetben a rendkívüli szünet idején az otthoni munkavégzés, illetve a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás alkalmazásával keressenek megoldást a bölcsődei ellátásban foglalkoztatottak helyzetére, a munkáltatói jogkör gyakorlójának döntése alapján.

A 81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet 6. § (4) bekezdése szerint az önkormányzatok helyben dönthetnek a bölcsődei, óvodai ellátások nyitva tartásáról, működéséről. A bezárásokkal egyidejűleg a 152/2020. (IV. 27.) Korm. rendelet alapján a polgármesternek biztosítani kell azon gyermekeknek, a napközbeni felügyeletét, akiknek az elhelyezéséről a szüleik más módon nem tudnak gondoskodni. **A gyermekek napközbeni felügyelete mind a bölcsődei, mind az óvodai ellátás vonatkozásában ügylet megszervezésével történik.**

Az ügyletet egészséges, fertőző betegségben nem szenvedő bölcsődés és óvodás gyermek veheti igénybe, akinek szülője nyilatkozik arról, hogy gyermeke tünetmentes és tudomása szerint fertőző betegségben nem szenved. A szülők ügylet iránti igényüket, akár telefonon vagy elektronikus levélben, akár egyéb úton (pl. személyesen) is jelezhetik. Az ügyletet kiscsoportos formában, **csoportonként legfeljebb 5 gyermekkel**, munkanapokon **reggel 6 óra és délután 18 óra között** kell biztosítani. Az ügylet vegyes életkorú csoportokban (bölcsődés, óvodás) is megszervezhető.

Ügyletet nem kizárólag önkormányzati fenntartású intézményben vagy szolgáltatásban, hanem egyházi vagy civil fenntartású bölcsődében, mini bölcsődében vagy családi bölcsődében is biztosíthat a polgármester ellátási szerződés megkötése nélkül.

Az ügyletért térítési díj nem kérhető a szülőktől, továbbá a gyermekek étkeztetését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján kell biztosítani.

Az ügyeletről a polgármester naponta köteles tájékoztatni az emberi erőforrások miniszterét a meghatározott adattartalmak alapján.

A veszélyhelyzetre tekintettel az ügyelet megszervezése érdekében a helyi önkormányzat által fenntartott, vagy a településen működő, egyházi, nem állami fenntartású szolgáltatónál, intézménynél foglalkoztatott személy a polgármester döntése alapján a munkaszerződéstől – közalkalmazott esetén a kinevezéstől – eltérő foglalkoztatás útján, a településen működő, másik fenntartó által működtetett szolgáltatónál is foglalkoztatható.

A foglalkoztatás időtartama alatt a munkáltatói jogokat – a jogviszony megszűntetése kivételével – az a munkáltató gyakorolja, amelynél a foglalkoztatás történik.

A foglalkoztatás a polgármester által meghatározott időpontban, de legkésőbb a rendkívüli szünet megszűnésének napján megszűnik.

Felhívom a figyelmet a 88/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet 18. §-ában meghatározott intézkedésekre, amelyek célja a veszélyhelyzet alatt a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben élők zavartalan ellátásának biztosítása.

Az intézkedések értelmében a gyermekek napközbeni ellátását nyújtó szolgáltatók, intézmények fenntartói a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF) honlapján meghatározott módon kötelesek adatot szolgáltatni azokról a munkavállalókról, illetve közalkalmazottakról, akik a veszélyhelyzettel összefüggésben mentesültek a munkavégzési kötelezettség alól. Az adatszolgáltatás a foglalkoztatottak személyes adataira, végzettségére, lakcímére, elérhetőségeire vonatkozik és azon személyek számára és életkorára, akikről a foglalkoztatott gondoskodik (kiskorú gyermek, idős, beteg szülő, hozzátartozó).

Az SZGYF döntése és mérlegelése alapján ezen munkavállalók, illetve közalkalmazottak a munkaszerződésüktől, kinevezésüktől eltérően, más szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi intézménynél is foglalkoztathatók végzettségük és várható utazási időtartamuk figyelembe vételével.

Amennyiben a munkavállaló mentesült a munkavégzés alól és az SZGYF által meghatározott eltérő foglalkoztatást megtagadja, annak munkajogi következményei lehetnek, amelyre vonatkozóan az Mt. és a Kjt. vonatkozó rendelkezései irányadók.

A 152/2020. (IV. 27.) Korm. rendelet 5. §-a alapján a veszélyhelyzet időtartamára az állami, egyházi és nem állami fenntartású, bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltató, intézmény a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított állami támogatásra a veszélyhelyzet első napját megelőző napon beíratott gyermekek száma alapján jogosult.

Beíratottnak az a gyermek minősül, akit a szolgáltatóhoz, az intézménybe felvettek, beíratottak és megjelenik a napi nyilvántartási rendszerben.

A bölcsőde, mini bölcsőde esetében a 10 napos szabályt a veszélyhelyzet idején nem kell figyelembe venni. A családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde esetében a veszélyhelyzet idején nem a ténylegesen bent lévő gyermekek után jár a finanszírozás.

Felhívom a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti

finanszírozási rendszerbe befogadással nem rendelkező, azaz állami támogatás nélkül működő bölcsődei ellátást biztosító fenntartók, intézmények, szolgáltatók figyelmet a veszélyhelyzet idején történő csökkentett munkaidős foglalkoztatásnak a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról szóló 105/2020. (IV. 10.) Korm. rendelethez.

Budapest, 2020. április „28.”

Üdvözlettel:

